

I

*Madonna***TEXTO**

Teño quince anos, case dezaseis, e estudo cuarto da ESO. Vivo nunha aldea e os meus pais teñen unha granxa de vacas. Case todo o mundo por aquí ten vacas. Mesmo nas estradas hai sinais de tráfico triangulares para avisar e ter contas de vacas. Os profesores veñen cada mañá da cidade, nos seus autos, e quizais coa présa non reparaban nos sinais. Agora, de repente, todo o mundo ten en fite as vacas. Na televisión saen arrodeadas de gardas, semellan delincuentes con rumiallo de droga, e as cama enfócanas moi de perto, deformando a súa cara como que desenmascara unha perigosa rede de psicópatas cuadrúpedes que se oculta nos escuros cortellos do Oeste.

Puxéronnos unha redacción sobre o mal das vacas tolas e sentínome fatal. [...] Preferiría un castigo ou un exercicio matemático con raíces cadradas. Non arrincaba a escribir. Oíno tanto este días, tanto que un badalo de ósos repica na campá da memoria:

en ce fa li te

es pon xi for me

Podería escribir o nome científico. Mais o avó dicía que endexamais había que referirse a Satanás polo seu nome. El, que estivera de emigrante en Arxentina, chamáballe ao demo Petisco ou Boludo. Eu non sei como escribir para espantar un mal tan tremendo. Gustaríame facelo cara atrás, como din que se escribe nalgúns idiomas.

Se escribise cara atrás, podería falarlles de Dosinda, a vella cega que munxía a súa única vaca, a Mora. Ninguén máis ca ela podía apalpar os ubres da arisca Mora. E facíao cada noite, antes do amencer. Cando alguén diferente intentaba munxila, os tetos permanecían secos. Así que poderíamos dicir que aquel leite pertencía por igual ás mamas da vaca e ás mans de Dosinda. A primeira luz do día era o caldeiro de leite que a cega sacaba da corte.

O ano pasado explicáronnos en Matemática os números negativos. Custoume traballo entendelos. Os números negativos existen, pero non existen. O profesor dixo que pensara nunha débeda. Iso é un número negativo. Pode poñerse ás persoas o signo negativo, un signo menos? Supoño que cando están mortas, como o están Dosinda e a Mora. Para min non desapareceron, así que serán “menos dous”. Mais non só os mortos son números negativos. Na granxa dos meus pais hai catorce vacas e sempre lles din que esa non é un explotación rendíbel, que o mínimo para existir son vinte ou máis. Así que os meus pais teñen “menos seis vacas”. Deica agora todos tiñamos vacas de menos. Para que non houberse números negativos, sobraaba xente e faltaban cabezas de gando. Iso era o que nos dicían unha e outra vez nas oficinas, nos bancos e nos xornais. As granxas deberían ser como fábricas, e as vacas, inmóbiles máquinas comedoras de penso para multiplicar os quilos e o leite. De non ser así, dicíannos unha e outra vez, todos nós acabaríamos por ser números negativos.

Os lugares e as aldeas dos arredores vanse poboando de seres con número negativo. Din que é así en toda Galicia. Quero aos meus pais, pero ás veces, cando vou somnolenta no autobús escolar, soño que este non se detén, que medramos en idade polo camiño, deica levarnos a Suíza, Londres, Barcelona ou Canarias. Teño unha curmá en Barcelona que xa é peiteadora [...].

Foi ela a que bautizou como Madonna a vaca rubia. E quedoulle o nome. Aínda que ela leva un crotal na orella coa matrícula EU-LU-2091C. Aféalle a cara. O veterinario di que é coma o noso documento nacional de identidade. Porén nós non levamos o carné grampado na orella.

O meu profesor preferido é o de Debuxo. Un día falounos das cores frías e cálidas. A cor máis cálida que coñezo é a da vaca Madonna. Escribo cara atrás e recordo o seu primeiro parto. Foi a Noiteboa do ano pasado. Estabamos moi nerviosos con aquela coincidencia [...].

Nas granxas, cando nace un becerro, non se deixa que a nai o vexa. Tampouco pode lambelo. Se permites iso, a vaca non solta o leite, reteno para a cría. Mesmo se morre, unha vaca segue a dar o leite durante horas para que o fillo poida sobrevivir. O profesor de Debuxo di tamén que hai cores subxectivas. Por exemplo, o loito pode ser branco ou negro, segundo os países. Para min que ese leite de vaca defunta é de cor verde esmeralda e que a cría mama nel a derradeira herba que paceu a nai.

Na Noiteboa, o meu pai apartou a criatura da vista de Madonna, que eu non sabía se estaba morta, pero parecía, colgouna polas patas e palmeouna como se fora un bebé xigante. Mais ese día miña nais estaba rara. E ordenoulle: “Déixao que vaia mamar onda a vaca!” E é que a miña nai, cando se pon así, ve na noite como a cega Dosinda.

Manuel Rivas, *Un millón de vacas* (1989)

CUESTIÓNS

1. Fai un resumo do texto.
2. Reflexiona e escribe a túa opinión sobre esta lectura.
3. Analiza este texto e determina que tipo de narrador conta a historia, en que espazo se desenvolve o relato, cal é o tempo interno e externo e se presenta unha liña temporal constante ou con rupturas; ademais, explica cal é o personaxe principal e cales os secundarios. Xustifica as túas respostas.

MATERIAIS DE APOIO

Libro de texto. Unidade didáctica 7: Apartado 3. Educación literaria.